

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU * JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

X. aastakäik.

Laupäeval, 14. septembril 1929. a.

X. aastakäik.

Kahe põhjahiiglase heiflus.

Rootsi võitis Soome kergejõustiku maavõistlusel 93:90.

A. Järvinen.

Nüüdne Soome-Rootsi kergejõustiku maavõistlus oli järjekorral kolmas. 1925. aastal võitis Soome Helsingis 99:85 ja 1927. aastal Rootsi Stokholmis 98:86.

Nüüd oli hooaja saavutuste kohaselt eeldada Soome hõlpsat võitu ja seda ennustasid niihästi Soome kui Rootsi lehed. Parajaks vaheks peeti 10 punkti Soome kasuks. Vist ainsam mees, kes ennustas Rootsi võitu, oli tuntud L. Pihkala. Vaevast uskus ta isegi oma ennustust ja tegi seda enam jonniga pärast.

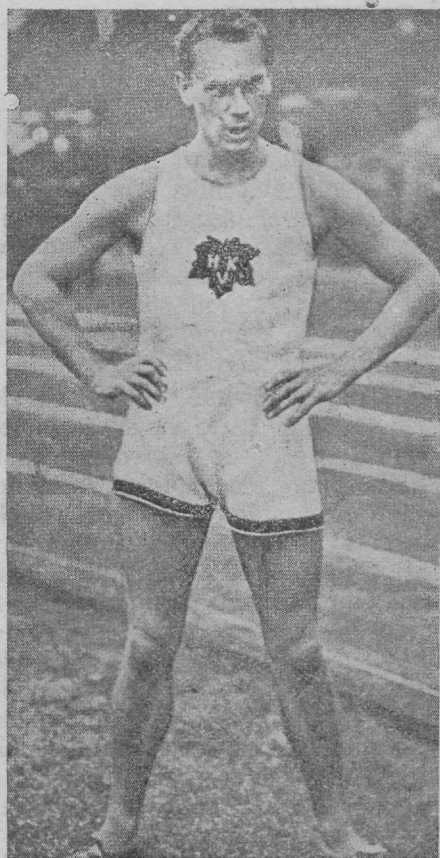
Uskumatu sai aga teoks. Rootsi võitis Soome, olles esimesel päeval isegi väga suure ülekaalus. Teine võistluspäev tõi

M. Järvinen.

soomlased lähemale, kuid ei päästnud neid enam kaotusest.

Tagantjärele leitakse, et oleks Nurmi olnud kohal, ja Ritola ja Purje... siis oleks asi olnud vist vastupidine, kuid ka

E. Koponen.

Rootsil puudus Vide, samuti Lundqvist. Rootslased aga näitasid suuremat võistlusindu ja võitsid sellega ühetugevuses võistluses, lüües oma nõrgemaks peetud meestega kohati Soome paremaid.

Ilm võistlusteks oli vist pöörasem kui kunagi seesugusel juhul nähtud. Ei purnunud teatavasti mitte ainult majakatused ja varisenud plangud, vaid Soomel läks põhja ka aurik 150 reisijaga. Siiski oli tormi ja saju käes võistlusväljal pealtvaatajatena kumbalgi päeval 14.000 inimest. Pidustuste tseremooniad tuli tublisti kärpida, kuid konkurents viidi pidurdamatult läbi. Tagajärjed kannatasid aga tunduvalt ilma- ja väljaoludest.

Võistlused algavad 110 meetri tõkkejooksuga. Pool teed olid mehed ühes, siis

Sport — Nurmi — Beldsinski — Kalev.

Tänavused Nurmi-võistlused möödusid meil veidi segases õhkkonnas ja jätsid järele ka lahkkelid, mille selgitamisega klub aega ja tekib ka vast paksu verd selt-sides ja liitudes. Kõige mõistlikum oleks, kui sündmus püütaks lahendada õige külmavereliselt ja ilma suurema kärata, sest vaevalt on võita näaklemistest kuigi palju.

Kogu patustes võistlustes on järgmine: 1. Nurmi saabus Tallinna võistlema ilma Soome liidu loata. 2. V. s. Sport ei registreerinud Ekraveliitud võistlust, nagu seda nõuab liidu kord. 3. V. s. Sport astus otsekohestesse läbirääkimistesse kohalikkude seltside sportlastega, mööda minnes juhatajust, nii et Beldsinski ja Tauts tulid võitlema vastu Kalevi juhatause keeldu. 4. V. s. Spordi esindaja pidas läbirääkimisi Soome seltsidega Kalevi sportlaste võistlusvõimaluste üle, jällegi Kalevi juhatastest mööda minnes.

Umbes sarnaste motiividega Kalevi protest on tulnud Ekraveliitud juhatastele ja viimane peab kogu keerulise loo lahendamada. Esijoones on ta pärinud selgitust v. s. Spordilt. Ära ootamata liidu otsust on Kalevi juhatus aga juba diskvalifitseerinud Beldsinski üheks kuuks seltsi distsipliini rikkumise eest. On karta seega, et Nurmi-võistluse järellained ei raue nii pea.

Alul, esimesest pilgust võib paista, et kogu tekkinud konflikt on tühine tülinorimine ja põhjened ainult mõningatel vormalustel, mil ei tohiks olla kuigi suurt tähtsust. See ei ole aga kahjuks siiski nii.

Sest on teada, et võistluse registreerimise ja lubade vormaliteedil on ka oma sisuline külg. Nad on eestkätt mõeldud professionalismi ärahoidmiseks ja laiemas mõttes üldiselt kontrolliks võistluste üle.

On teada, et Soome liit peab kõva kontrolli sinna sõitvate välissportlaste üle ja nõuab igakordseks stardiks vastava maa liidu luba. Tõenäoliselt informeerivad võistluskorraldajad liitu ka võistlejatele maksetavate summade üle. Mõnnel pool on isegi kombeks, et ainult liidud õiendavad omavahel võistlejate kuluarveid rahvusvahelise liidu poolt ette nähtud normide põhjal. Nii oli mäletavasti Läti kergejõustiku liidul kevadel konflikt oma jooksjatega võidu puhul Berliini tänavjooksul. Läti liit nõudis, et ta jooksjatele ei makstaks mitte rahad kätte Berliinis, vaid saadetaks need liidule Riiga. Mida suurematena tunnevad endid sportlased, seda vähem tahavad nad endid paenutada liidu korralduste alla ja seda suuremaks paisuvad nende reisiarved. Oleme varem juba tähendanud, et Soome liidul on ta suured sportlased kasvanud üle pea, nii on mõistetav ka, et Soome liit vast Nurmi omapeatalitusest mingit tülüküsimust ei tee. Ekraveliit oli Nurmi loatul startimisel siiski piinlikus seisukorras. Võis karta konflikti Soome liiduga Nurmi startida laskmisel, kuid samahästi ka konflikti startimise keelamisel. Viimaks jõuti siiski otsusele, et see meeldib soomlastele enam, kui lasta Nurmit startida, ehkki teatud eksimus korra vastu oli siin ilmne. Lõppeks ei puutu ju ka meisse, kuidas Soome oma amatöörspordilasi kvalifitseerib. Seda küsimust võib pidada meie seisukohalt lahendatuks.

Mis puutub sellesse, et v. s. Sport ei registreerinud võistlusi liidus, siis tuleb

sesta vist seletada lihtsa unustusega, asjaajamise veaga, mingit tagamõtet on sellest raske välja lugeda.

Kõige keerulisem näib aga olevat Spordi ja Kalevi vahetõde nim. võistluse suhtes. Nii palju kui kuulda, olevat v. s. Sport pööranud läinud sügisel Kalevi poole ettepanekuga, võtta Nurmi ühiselt vastu, tehes tulud ja kulud pooleks.

Sest v. s. Spordil puuduvad enesel kergesportlased, tarviliste raamvõistluste korraldamiseks Nurmi jooksu suurnumbrile. Loomulikult ei oleks tulnud Kalevil seejuures mitte juure maksta oma sportlaste esinemisele, vaid ta oleks võinud kanda teatud ilusa summakese sissetulekuna oma kassaraamatusse.

Läinud aastal jäi võistlus aga millegipärast pidamata ja kui tänavu tuli võistluspäev — v. s. Spordi üksikkorraldusel — lähedale, ei tehtud enam juttu Kalevi ühistest tuludest ja kuludest. Selle asemel tehti aga juttu üksikute Kalevi sportlastega, mööda minnes seltsi juhatastest, — peaaesjalikult Beldsinskiga, kes oli tingimata vajalik jume andmiseks võistlusele. Et siin mõningate summadega oli tegemist, peaks olema selge, vähemalt oli siin tegemist Beldsinski reisikulu väljamaksmisega, sest Beldsinski oli parajasti Soomes ja pidi sõitma Tamperele võistlema, kuhu Kalev oli annud ta üles. Väga kergesti võib sellest olukorrast lugeda välja teatud enampakkumist, jättes puudutamata, kas seesugune tõeliselt oli või mitte.

On väga usutav, et Beldsinskil ei olnud tähtsad mingid kõrvaljuhid, vaid ta soov oli kokkupuutumine Nurmiga. Sest ei tule unustada, mis tähendab Nurmi Beldsinskile! Beldsinski jutustas ju ise E. Spordilehele antud intervjuus, et Nurmi külastäik kolme aasta eest Tallinna oli tõukejõuks, mis tõi ta spordirajale. Felixile olid siis kangelased needki mehed, kes jäid Nurmiga võisteldes viimasteks ja iga hinna eest oleks tahtnud ta olla nende osas. Beldsinskil oli lihtsal psühholoogiliselt võimatu lasta mööda minna momenti, mis oli ta sportimisinnu suurim unelm. Ta pidi seda tegema, kui see oleks tähendanud ka ta sportimise lõppu. Sest see oli ta sportlikkude pingutuste ürgeesmärk. Kes nüüd eales ruttab tegema Beldsinski kohta süüdistavat otsust mitmesugustel motiividel, olgu see Kalev, Ekraveliit või keegi muu, see arvestagu ikka selle asjaoluga.

Ja lõppeks ei ole ju ka Kalevi kaardid täiesti puhtad. Hea küll, v. s. Sport võis ju olla nii helde ja lubada Kaleville poole sissetulekust, kuid Kalevil ei ole mingit õigust teha selle saamist oma meeste võistlemise eeltingimuseks. Tasu nõudmine oma seltsiliigete võistlemise eest on ka ikka teataval määral professionalism, ehki jalgpallis seda moodust kiputakse meil harrastama. Kui aga Kalevil ei ole tähtis mitte kaotsiläinud rahasumma, vaid tunne ennast lihtsalt haavatud olevat v. s. Spordi taktivaesusest mõningate vormivigade tõttu, siis ei ole häda liig suur. See annab lepitada ja siluda.

Mis puutub neljandasse punkti, siis võib seda ka vaadata kui vormiviga. V. s. Spordil oli kahtlemata hea tahtmine, kui ta astus samme võistlusvõimaluste sobitamiseks Kalevi sportlastele Soomes.

Nii kaaludes peaks jõutama sellest konfliktist üle. Oleks igatahes rumal, kui tekiks mõni püsivam vaenuvimm meie suuremate seltside vahel, nagu meil seda on olnud varem aastate viisi. Sellest ei kannataks mitte ainult kumbki pool, vaid ka üldsus. Samuti oleks soovitav, et Beldsinskile ei tehtaks elu liig kibedaks. Meie oskame küll alati oma meestele taktustusi teha ja tuju rikkuda, kuid tõeliselt armastavat hoolt ja lugupidamist kasvatavaid shte ei ole meil tepts näha.

Ed. Hiio pi juubel.

Käesoleval suvehooajal täitub meie „tennise-spordi-isa“ Eduard Hiio piil 15 aastat sportimist; peamiselt tennise alal. Hiio pi on sportinud ja harjutanud pea igal alal; ta on maadelnud, suusatanud, jooksnud, hüpanud, sõudmist harrastanud, uisutanud, tennist ja ping-pongi mänginud, püssi lasknud ja isegi tugevasti maletanud. Tema on alati võistlusala tehniliselt ja taktiliselt sisustanud ja sel viisil loonud teadliku spordi. H. on sündinud Valgas 40 aastat tagasi, Tartus möödus lapsepõli. Haapsalus esines H. esmakordselt sõudevõistlustel aastal 1911. Tallinnas algas Hiio pi kerjejõustikuga ja saavutas jooksudes ja hoota hüpetes kohe rahuldavaid tagajärgi. Nii jooksis ta 1912 Eesti rekordi 100 meetris ajaga 11,9 sek. Hoota kauguses saavutas ta 3.02 m mis püsis Eesti rekordina kuni 1927. aastani. 1913 algas H. tennisplatsi ehitamist Piritale. 1915. aastal võidab H. Venemaal esivõistlustel hoota kauguse ja 1917 püstitab Eesti rekordi hoota kolmikus tagajärgiga 8.81 m. Hoota kõrguses saavutab H. 1.40 m. Ka kiiruisutuses on H. rahuldavad tagajärjed, kuid loobub sellelt alalt ja siirdub iluuisutusele.

Aastal 1920 asutas H. Kaleville jalgpallimeeskonna, kus esinesid Prunn, Ellmann, Joll j. t. H. mängis ise meeskonnas värvavahina mitmed võistlused kaasa.

1921 tõi H. laua-tennise Eestisse ja praegu ei ole kohta, kus ei leiduks ping-pongi mängijaid.

Murutennis on H. olnud pea tegutsemise alaks. Meie noore tennisspordi arendamiseks on ta teinud tänuväärt töö. Noorem mängijate generatsioon — pr. Kind-Redlich, Lasn, Kleinberg j. t. on kõik Hiio piilt saanud algõpetuse. 1922. a. asutati H. algatusel Eesti tennise liit ja 1927 Eesti ping-pongi liit. H. on püsinud asutamisest saadik tennise liidu juhatastus. Tema aktiivsel tegevusel on asja saanud Eesti-Soome maavõistlusest ja Eesti-Läti läbikäimisest. H. hellitab soove astuda rahvusvahelise tenniseliidu liikmeks, et meie tennisliidul võimalus oleks võtta osa juureõppimise mõttes Davis-Cupi võistlustest ja rahvusvahelistest turniiridest.

H. on tenniskursustel annud noortele teoreetilist õpetust tennisemängu äraõppimiseks ja on ise meie parim teoreetik sel alal.

Tänavusel juubeli-aastal on H. kaitseliidu meister laskmises ja kerjejõustikus ja Eesti meister paaris ilusõidus.

Soovime omaltpoolt juubilarile püsivat jõudu esinemiseks ja järeltuleva generatsiooni kasvatamiseks.

Nurmi Varssavis.

Nurmi matkas Tallinnast Varssavi, kus tal olid laupäeval ja pühapäeval võistlused. Laupäeval 3000 meetris sai ta lüüa Petkieviczilt ajaga 8.51,6, mis marulise ilma kohta oli väga hea aeg. Teisel päeval tasus Nurmi kaotuse 4 miilil. Ta aeg oli 19.35,0 ja Petkieviczil 19.41,7.

— Kaufeldt, Rootsi rahvusmeeskonna ja AJK maailmakuulus keskormaja, sai viimastel liigavõistlustel sedavõrt raskesti põlvest vigastada, et on vist löödud reast välja tänavuseks aastaks.

— Virtanen jooksis Viiburis 5000 m töölisvõistlustel 15.08. Teine Torikka 15.38.

— Helsingi löi jalgpalli-linnavõistlusel Viiburit 6:2 (3:1). Viinioksa parempoolkaitsjana saavutas kolm väravat.

„Svenska Dagbladet“ toob järgmise väga huvitava kirjutuse:

Jalgpallis on vorm väga kõikuv ja äkiline tõus samuti võimalik. Kes oleks võinud uskuda, et Rootsi oli 1924. aastal täiesti ühekõrgusel Uruguayga. Meie Pariisi meeskond lõi Belgiat 8:1 ja Egiptust 5:0. Kuid tänavu ei ole Rootsi ka sugugi halvem. Seda oleme meie näidanud maavõistlustel Hollandi ja Taani vastu, kui ka üksikutel klubimatsidel, nagu Sleipner-Austria (2:1) ja AIK - Espanol. Kaotatud maavõistlus Saksaga tuleb kanda mitmete õnnetute asjaolude arvele. Saksa võitmiseks Saksa pinnal ei ole meie ega ka mõni teine rahvas küllalt tugev, kuid viik oleks pidanud olema jõududele täiesti vastav tagajärg.

Euroopa tugevamateks jalgpallirahvusteks loetakse momendil Saksa, Austria ja Hispaania, kuid järgmisel kuul võivad seesugused olla juba Inglise, Itaalia ja Rootsi. Sellega tahame meie tõendada, et üldine mängustandard on nii ühetasane, et on raske nimetada kindlat või ülekaalukat meistrit. On kindel, et Hispaania, Austria, Saksa või Rootsi suudavad vaevalt võita üksteise kodukohas. Inglise on samuti raske paenutada Londoni või Liverpooli väljadel, seda kinnitab igauks, kes näinud nende mängu. Võib küll tuua sellele vas-

tukõneleva näite. — Viini Hakoah lõi 1923. aastal Londonis West-Hami reserve 5:0. Kuigi Inglise profimeeskondade reservid ei ole palju nõrgemad pärismeeskondadest, ei tähenda see, et viinlased on paremad inglased. Nad on vast enam üllatusvõimsad, vigurlisemad, juhustkasutamad. Inglise mäng on mehaniseerunud, muutunud schablooniliseks.

Kuid veel vigurlisemalt ja andekamalt kui meie viinlased mängivad hiinlased — ütles Austria meeskonna juht Robert Lang. Praha Bohemians võistles kaks aastat tagasi Austraalias ja siis oli prahlastel võimalus pealt vaadata ka Hiina ja Austraalia üliõpilaste vahelist jalgpallimatschi. Sellist jalgpalli, kui näitasid hiinlased, ei olevat tschehhid veel kunagi näinud. Austraallased mängivad tusedalt, kuid hiinlased löid neile tunni ajaga 11 väravat. Ülejäänud pooltundi mängisid nad austraallastega kui kass hiirega.

Hiinlased olevat paremad kui inglased, hispaanlased ja uruguaylased.

Inglased on hakanud ka heitma silma Hiina jalgpallile. Charles Buchan, kes hakanud jalgpalliarvustajaks ja ettevõtjaks, kavatseb kutsuda ühe Hiina meeskonna võistlusreisile Inglismaale.

E. Rähn Soome scharshis.

Tampere teispäeval peetud võistlusel jäi Rähn teiseks kaugushüppes tagajärjega 6.84. Esimene Topelius 6.93. 110 m tõkkejooksus jäi Rähn neljandaks, olles võitjast — rootslasest Wennströmist — 10,5 meetrit maas. Wennströmi aeg oli 14,6, Rähnal seega umbes 15,8.

Euroopa esivõistlused tõstmises.

Võistlused peeti Viinis 8 rahvuse osavõtul. Eestit esindas Luiga raskekaalus ja Teitelbaum kergekaalus. Kumbki ei tulnud auhinnale. Üldiselt võitis Saksa 14 punktiga Austria 13 punkti ees.

Sulgkaal — 1. Andrysek, Austria, 275 kg.; 2. Troppert, Austria, 260; 3. Schäfer,

Saksa, 252,5. Kergekaal — 1. Fein, Austria, 310; 2. Jordan, Saksa, 292,5; 3. Helbig, Saksa, 287,5. Keskkal — 1. Hipfinger, Austria, 325; 2. Rheinfrank, Saksa, 322,5; 3. Hofmann, Saksa, 305. Poolraskekaal — 1. Vogt, Saksa, 350; 2. Psenicka, Tšehhoslovakkia, 347,5; 3. Bierwirt, Saksa, 335. Raskekaal — 1. Strassberger, Saksa, 372,5; 2. Schielberg, Austria, 360; 3. Skobla, Tšehhoslovakkia, 350.

Kaitsevägede maavõistlus Riias.

Pühapäeval peeti Riias 5. Eesti-Läti kaitsevägede vaheline maavõistlus jalgpallis. 1924. a. kevadel võitis Eesti Tallinnas 1:0, sügisel Riias 3:2, 1925. a. Riias 1:0 ja 1926. a. Tallinnas 1:0. Kaotanud ega viiki mänginud ei ole Eesti kaitseväge Lätiga kordagi. Nüüdsel maavõistlusel olid koosseisud: Eesti: v. a.-o. Pool; kpr. Maiste — rms Altosaar; ltn. Reinfeldt — n.-ltn. Kull — n.-ltn. Adorf; n.-ltn. Vahar — 1. j. m. Parbo — rms Biiber — rms Seegner — n.-ltn. Brenner. Läti: rms Pařalns; veltv. Lauks — kdt I lens; kpr. Steinbergs — kpr. Scheibels — ltn. Melbergs; rms Baraks — ltn Bradinsch — rms Prede — kdt Laumans — kpr. Balodis.

Mäng algab lätlaste surumisega, kes 5. min. saavutavad Bradinschi läbi 1:0. 15. min. tasub Kull ja varsti lööb Biiber 2:1. 55. min. saavutab Biiber 3:1, kuid murrab läbi Prede ja lööb 3:2. Järgneb Kullilt 4:2 ja Predelt 4:3, millega maavõistlus lõpeb Eesti kasuks.

Teisel päeval mängivad kaitseväge meeskonnad linnavõistluse Riia — Tallinn. Vigastuste tõttu puuduvad eestlastel Pool ja Reinfeldt. Väravas on n.-ltn. Loodla. Mäng lõpeb ootamatult suure eestlaste saunaga. Väravaid löövad Prede, Lösakov, Balodis, Lösakov, Prede, Breder-son, Scheibels, Laumans. Vahepeal suudab Parbo saavutada eestlaste auvärava, nii et mäng lõpeb 8:1 Riia kasuks.

— Stenerud heitis Norras ketast enne võistlust üle 50 meetri. Võistlusel jäi ta tagajärg aga 44.63.

— Tavernari sai Geenuas lüüa Carlinilt 300 meetris ajaga 34,8. 800 m võitis Tavernari 1.58,8.

ILMUSID TRÜKIST EKRAVELIIDU

Üld- ja

kergejõustiku määrused.

Tähtis käsiraamat sporditegelastele, kohtunikudele ja võistluskorraldajatele.

Müügil spordiriistade kauplustes ja spordiseltside juures.

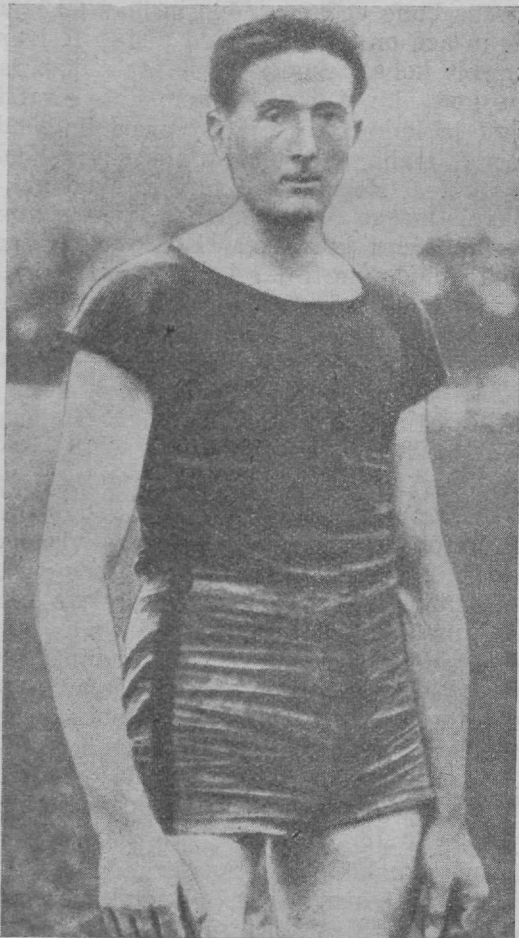
Ekraveliit.

— Strassburgis peetud rahvusvahelised võistlused andsd järgmisi tagajärgi: 100 m — 1. Auvergne, Prants., 10,8; 2. Cummings, Ameerika; 3. Rousseau, Pr. 200 m — 1. Cummings 22,2; 2. Oberle, Saksa, 22,2; 3. Cerbonney, Pr. 400 m — 1. Moulines, Pr., 49,2; 2. Single, Saksa, 50,2; 3. Wolljung, Pr., 50,4. 800 m — 1. Martin, Pr. 1.56,8; 2. Fégér, Pr., rinnaosa; 3. Dabat, Pr. 1500 m — 1. Ladoumeque, Pr., 4.00,4; 2. Loiseau, Pr., 4.05,2; 3. Cuignet, sama. Kuul — 1. Noel, Pr., 14.61; 2. Brechenmacher, Saksa, 14,20; 3. Wenninger, Saksa, 13.06. Ketas — 1. Winter, Prants., 46.17; 2. Noel, sama, 45.24; 3. Fégér, sama, 41.80. Kõrgus — 1. Philippon, Pr., 1.88; 2. Cherrier, Pr., 1.88; 3. Ménard, sama, 1.83.

— Y. Eklund on Soome uus lubav kettamees. Ta heitis Kouvulas 43.30,5.

— Saarbrückenis peetud võistlustel olid tagajärjed: 100 m — 1. Eldracher, 10,8; 2. Geerling 1,5 m. 200 m — 1. Eldracher ja Storz 22,2. 800 m — 1. Martin, Prants., 1.56,7; 2. Helber 2.02,6. 110 m tõk. — Welscher 16,4. Ketas — 1. Noel, Prants., 45.02; 2. Hoffmeister 44.61; 3. Paulus 44.14. Oda — Hoffmeister 59.11. Kuul — 1. Uebler 14.12; 2. Schneider 13.96; 3. Noel 13.76. Kõrgus — 1. Rosenthal 1.83; 2. Köpke 1.75. Teivas — 1. Wegener 8.80; 2. Speck 8.60.

Martha Norelius võitis elukutselisena närimiskummi vabrikandi Wrigley poolt korraldatud traditsioonilise ujumisvõistluse Toronto järvel, mille pikkus 16,1 km. Noreliuse aeg oli 5.24.22, mis kümme minutit parem läinudaastase võitja Hertlesi ajast. Teine oli miss Power Kanadast 5.31.18 ja kolmas miss Armstrong. Norelius sai uhinnaks 10.000 dollarit. Võistles üldse 45 naist.

Prantslane Noel, ketas üle 47 meetri, kuul ligi 15 meetrit, pühitsenud tänavu rohkelt rahvusvahelise võite.

Soomel puudus seekord „sisu“.

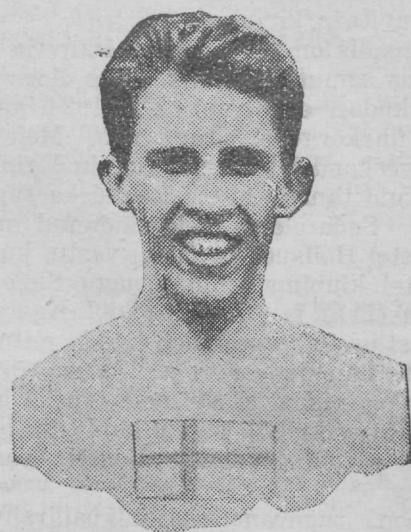
1. lhk. järg.

O. Sköld.

O. Hallberg.

S. Hammargren.

läks Wennström ette. Kõik pildusid tõk-keid ümber. 1. Erik Wennström, Rootsi, 14,9; 2. Bengt Sjöstedt, Soome, 15,1; 3. Sten Pettersson, Rootsi, 15,2; 4. Erik Vi- lén, Soome, 16,3. Punktid: Rootsi 7, Soome 4.

Kuulis on suur üllatusmees Kalle Jär- vinen, kes suvise nõrga vormi järele on ootamatult tubli. Esimene tõuge on Vahl- stedtil 14.11, Järvisel 14.25. Teisel saavu- tab Vahlstedt 14.97, Järvinen 15.14. Kol- mas on vastavalt 14.55 ja 14.40. Finaalis on Järvisel viimane tõuge ka veel 15.09, kuna Vahlstedt ei saa eelvoistluse tagajär- gede lähedale. 1. Kalle Järvinen, Soome, 15.14; 2. Armas Vahlstedt, Soome, 14.97; 3. Severin Norrby, Rootsi, 13.70; 4. Folke Andersson, Rootsi, 11.78. Punktid: Soome 12, Rootsi 10.

Teivashüpe toob kaksikvõidu Rootsile. Lindblad ajab kaks korda maha 3.40, kuid läheb siis pool meetrit kõrgemalt üle järg- nevatest. Soome 3.80 mehed on väga när- vilised ja ebaõnnestuvad. 1. H. Lind- blad, Rootsi, 3.80; 2. B. Andersson, Root- si, 3.80; 3. J. Lindroth, Soome, 3.60; 4. M. Kymäläinen, Soome, 3.40. Punktid: Rootsi 18, Soome 15.

200 m jooksul osutusid Soome mehed vastu ootusi nigelateks. 1. G. Sköld, Rootsi, 22,4; 2. E. Lindqvist, Rootsi, 22,4; 3. K. Pitkänen, Soome, 22,5; 4. A. Järvinen, Soome, 23,0. Punktid: Rootsi 26, Soome 18.

800 m on taktikajooks. Bylehn läheb aeglaselt vedama, kui aga soomlased ta- havad minna mööda, kiirendab ta tempot. Seejuures aitab Björk sulgeda teed. Ka küünarnukid võetakse rabelemisel appi ja Helgasele astutakse naeltega jalga. Pub- lik tõstab tugevat kära. Lõpuspurdil on rootslased ülivõimsad. Jooksu kohta an- navad soomlased protesti, millega aga punktide kokkuvõttel ei arvestata. 1. E. Bylehn, Rootsi, 2.01,5; 2. K. Björk, Root- si, 2.02,2; 3. A. Lehtonen, Soome, 2.02,3; 4. L. Helgas, Soome, 2.02,9. Punktid: Rootsi 34, Soome 21.

5000 m on Loukola ja Lindgreni duell. Algtempo on nõrk. Loukola ja Matilainen veavad. 1 km läheb 3.04, 1500 m 4.37, 2000 m 6.12 ja 3000 m 9.25. Siis raputab Loukola enese äkilise spurdiga lahti, kuid peagi on Lindgren ja Matilainen jällegi ta kannul. 4 km läheb 12.25. Viimasel kilo- meetril lisab Loukola kord-korralt hoogu, 49.

Matilainen jääb maha, kuid Lindgren pü- sib järel. 300 meetrit enne finischi spur- dib Lindgren mööda ja Loukola hakkab jääma meeter-meetri haaval maha. Kor- raga tuleb siiski kui imevägi ta peale ja viimasel sirgteel püüab ta uuesti roots- lase kinni. Koos lähenevad mehed finischi, veel pingutusi ja Loukola võidab 2 meetri- ga kokkuvajuva Lindgreni ees. 1. Toivo Loukola, Soome, 15.14,7; 2. Jean Lind- gren, Rootsi, 15.15,0; 3. Kalle Matilainen, Soome, 15.30,3; 4. G. Falck, Rootsi, 15.57,0. Punktid: Rootsi 38, Soome 28.

Kolmikus astub Tuulos kolme esimese hüppega üle. Vast neljas hüpe õnnestub tal ja see toob ka võidu. Kaks viimast hüpset astub ta jälle üle. 1. Ville Tuulos, Soome, 14.73; 2. T. Tulikoura, Soome, 14.65; 3. V. Göransson, Rootsi, 14.42; 4. J. Svensson, Rootsi, 13.81. Punktid: Root- si 41, Soome 36.

Vasarheites oli Sköld väljapool konku- rents. Tal lendas kolm heidet üle 50 m. 1. Ossian Sköld, Rootsi, 50.98; 2. Ville Pörhölä, Soome, 46.89; 3. G. Jansson, Rootsi, 46.35; 4. E. Eriksson, Soome, 46.24. Punktid: Rootsi 48, Soome 40. Sel- le tagajärjega lõpeb esimene võistluspäev, riisudes ühtlasi Soome võidulootused.

Teine võistluspäev on parema ilmaga. Saavutuste tasapind ka kõrgem. Alusta- takse **100 meetri jooksuga**. Kohe esimene start õnnestub ja kõik tulevad hästi star- dist välja. Juba enne poolt maad on Ko- ponen juhtimas meetriga, milline vahemaa jääb püsima kuni lõpuni. 1. E. Koponen, Soome, 10,9; 2. G. Sköld, Rootsi, 11,0; 3. H. Sjöström, Rootsi, 11,1; 4. J. Helle, Soome, 11,3. Punktid: Rootsi 53, Soome 46.

Kõrgushüpe oli tasavägine. 160-st lähevad kõik üle peale Nilssoni, kel ku- lub selleks kolm katset. Karlssonilt nõuab 170 kaks katset ja 175 koguni kolm. 180 lähevad kõik esimesest korrast. 185 läksid Vahlstedt ja Karlsson esimesest korrast, Nilsson kolmandast. 1.90 ei võtnud ükski. Vahehüpetes ei saanud Vahlstedt enam ei 1.85 ega 1.80. 1. K. Karlsson, Rootsi, 1.85; 2. J. Nilsson, Rootsi, 1.85; 3. Armas Vahl- stedt, Soome, 1.85;; 4. B. Bergman, Soome, 1.80. Punktid: Rootsi 61, Soome 49.

400 m-il võtab Hammargren metsiku hoo. Ta võttis teised juba kurvel kinni ja läks mööda. Hiljem aga lähenesid teised talle uuesti ja finischi tulid kõik rind-rin- naga. 1. S. Hammargren, Rootsi, 49,3; 2. Sten Pettersson, Rootsi, 49,5; 3. Akilles Järvinen, Soome, 49,5; 4. Jussi Huhta, Soome, 49,7. Punktid: Rootsi 69, Soome 52.

Kettaheites ei täitnud Kenttä tema peale pandud lootusi, kuna Kivi heitis õige kena seeria: 45.33—42.50—45.00—37.00—44.50 — 44.80. Rootslane Andersson hei- tis ka üle 43, kuid astus üle. 1. Antero Kivi, Soome, 45.33; 2. F. Andersson, Rootsi, 42.40; 3. Eino Kenttä, Soome, 42,06; 4. Th. Mannerfeldt, Rootsi, 39.99. Punktid: Rootsi 73, Soome 59.

Larva, kes 800 m ei saanud jooksta veremürgituse tõttu, tegi **1500 m jooksus** tasa oma eelmise päeva puudumise. Ta sööstus kohe vedama. 400 m läks 62,5 ja 800 m aeg on 2.07,5. Nüüd pistab Helgas viimselt kohalt esimesele, Kraft püüab ta aga kohe kinni. Öhrn komistab Krafti jalgu ja kukub. Ta jääb paarkümmend meetrit maha, kuid pistab siis suure hooga järele. Helgas ja Kraft jätvavad kak- sikvõistlusega Larva maha, kelle samm tundub tõnts ja raske. Kukkunud Öhrn on jõudnud uuesti järele ja kipub Helga- sest mööda. Lõpuspurdis jääb Larva pe- remeheks. Ilma Öhrni kukkumiseta oleks asi olnud siiski küsitav. 1. Harri Larva, Soome, 4.01,9; 2. B. Kraft, Rootsi, 4.02,2; 3. B. Öhrn, Rootsi, 4.02,6; 4. L. Helgas, Soome, 4.03,2. Punktid: Rootsi 78, Soome 65.

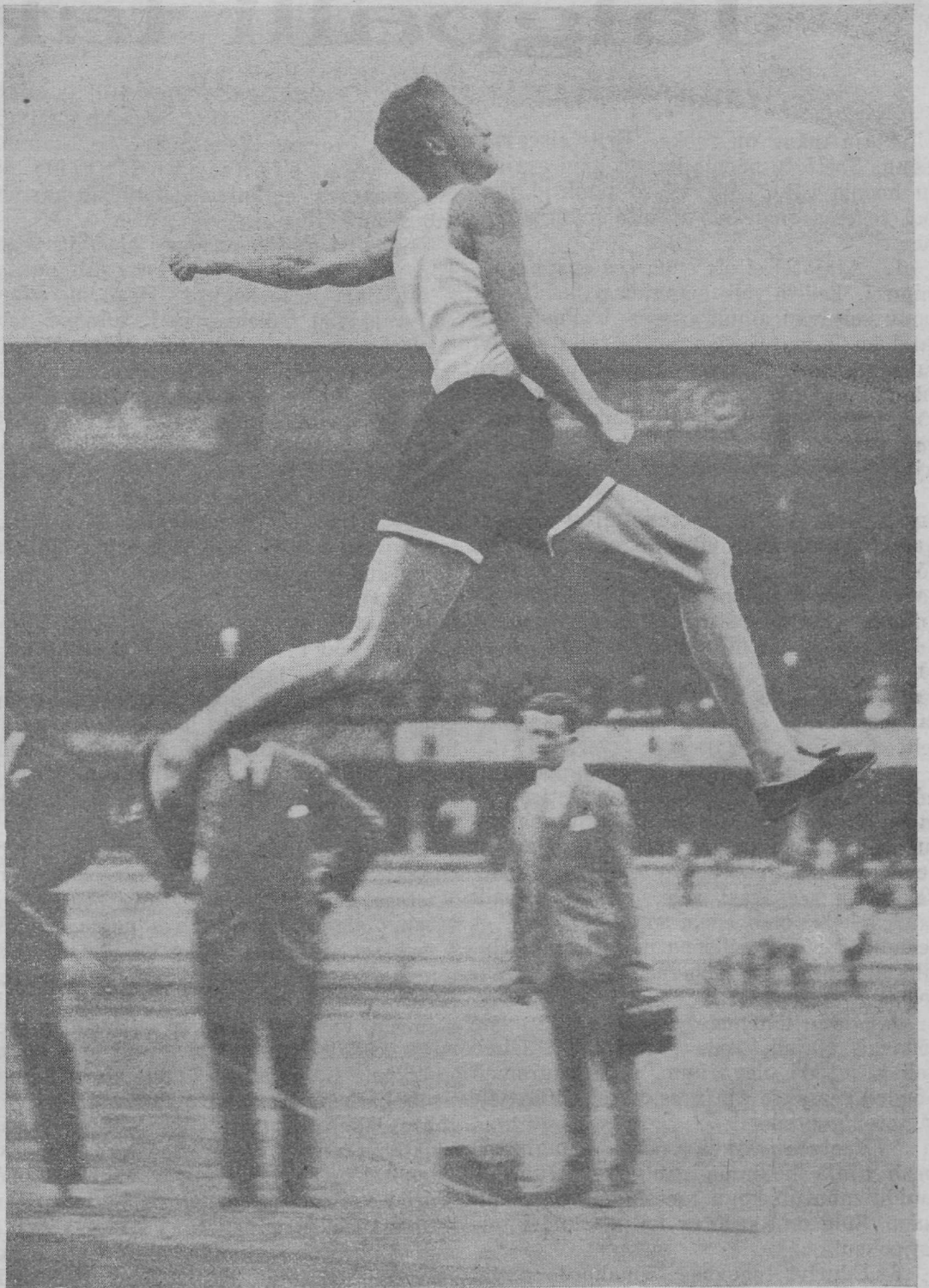
Odaviskes tuleb Soomele kaksikvõit. Lindström paiskas juba esimese viskega ligi 63, Penttilä astus üle ja Järvinen ei saavutanud 60-t. Järvisse teine viske läks 54, kuna Penttilä lennutas juba 64. Siis hakkasid ka Järvisse visked kanduma üle 60 meetri piiri ja viimasega saavutas ta võidutagajärje. 1. Matti Järvinen, Soome, 65.56; 2. Eino Penttilä, Soome, 64.00; 3. G. Lindström, Rootsi, 62.84; 4. H. Forsman, Rootsi, 59.06. Punktid: Rootsi 81, Soome 73.

Kaugushüpe on tagajärgede poolest võistluste suurnumber. Rootslane Hall- berg saavutas esimese hüppega 7.46. Järg- nesid 7.42, 7.18, 7.34 ja 7.16. Topelius, kes varem vaevalt saavutanud 7 meetrit, hüp- pas otsekuul hull. Ta tagajärjed olid: 7.42,

Bowen Ameerika spordioludest.

Ameerika kergesportlaste trupp on lõpetanud oma Euroopa turnee ja asunud tagasisõidule Ameerikasse. Ärasõidu eel intervjueris Charles Hoff Bowenit, kes oli trupi vanemaks. (Seejuures tekkis järgmine kahekõne:

- Olete vist rõõmsad, et pääsete jälle koju?
- Jah, seda küll. Seega ei taha ma kurta viibimise üle Euroopas. Siin oli parem kui meie oskasime endile kujutada ette, kuid kogu aja jooksul oli väga palju võistlusi ja vähe puhkust.
- Kas Teie võistlesite isiklikult ka palju Ameerikas enne väljasõitu sealt?
- Jah, ma startisin märtsi kuust alates 103 korda. Võib arvata, et olen lõplikult väsinud.
- Milline oli Teie parim tagajärg Euroopa turneel?
- Minu 400 meetri jooks Kölnis 47,6?
- Kas see on Teie elu parim saavutus?
- Jah, ta on seda
- Mida arvate Teie Tolani saavutustest?
- Need on suurepärased, kuid meil on Ameerikas mees, kes on temast 100 yardil üks meeter parem. See on Simpson. Ta jookseb 100 yardi 9,4, mis on 100 meetril vastavalt kümneks sekundiks vähem kui 10,4.
- Kust olete Teie pärit Ameerikas?
- Pittsburgist, kus spordihuvi on määratu suur, kuid kandub enamasti Ameerika jalgpallile.
- Kuidas on Teie arvamine Ameerika jooksusportlastest?
- Ta on absoluutselt kõrgem Euroopa omast. Meie jooksjad ei treeneri nii iga päev kui eurooplased, kuid kui nad treenerivad, siis teevad nad seda tõesedalt. Olen isiklikult jooksnud enamast niivõrt välja treeningul, et ei ole suutnud poole tunni jooksul liikuda, pesta ega riietuda.
- Teie olete, tähendab, arvamisel, et peab treenerima kõvasti?
- Jah, ma olen arvamisel, et jooksja suudab kaks korda nii palju, kui ta ise usub. Ise olen, nagu tähendasin, võistelnud tänavu 103 korda, kuid tunnen oma jalgu tublidena. Valitsen neid sama hästi kui balleriin.
- Mida arvate Teie Paddocki jooksuaegadest?
- Paddockist ei taha ma kõneleda, ja seda ei taha ükski Ameerika sportlane. Võin ainult öelda, et ta ei ole Ameerikas populaarne. Mees, kes alaliselt hoiab kõrvale konkurentsist, ei saa olla seda.
- Milline on Teie arvamine Ameerika praegustest teivashüppajatest?
- Neil ei ole suurt edu. Sturdy on ameeriklastest parim, kuid Teie stiili pean ma isiklikult paremaks. Kuid Sturdy ei taha ise seda tunnustada. Minu koolikaaslane Pickard on paremini kopeerinud Teie stiili ja hüppab järjekindlalt 4.20. Sturdy on aga temast enam soodustatud, ta on pikem. Pickard on kõigest 173 sm.
- Kas arvate, et Ameerika sport on tõusul?
- Jah, suurel tõusul. Sellest kõnelevad ka tagajärjed, kuid veel enam heade meeste rohkus. Üliõpilased eelistavad kõigest aladest kergejõustikku.
- Mida arvate Teie 1922. aasta olümpiaadist Los-Angelesis?
- Ilma liialdamata arvan ma, et Ameerika võtab seal suure enamuse esimestest auhindadest. Ameerika treenerid ja spordijuhid on viimaste olümpia-mängudega palju juure õppinud. Varem kurnati meid olümpiaadi eel liig tugevate ja sagedate katsevõistlustega. Olümpiaadile tulime meie väljapumbanutena.
- Nüüd tähendab ei korraldata enam edaspidi nii palju katsevõistlusi?
- Ei, mehed valitakse välja tagajärgede järele, mida nad näidanud hooaja jooksul. Sellega kaotame küll aineliselt, sest pinevad katsevõistlused andsid suure osa raha olümpia-ekspeditsiooni kulude katteks, kuid sportlikult võidame meie edaspidi rohkem.
- Kas mõtlete veel kord tulla tagasi Euroopasse?
- Jah, kindlasti. Meil on olnud läbirääkimisi juba tagasitulekuks tuleval aastal.
- Kas tulete sama trupiga?
- Ei, see ei ole kindel. Võib olla loobub mõni meist vahepeal hoopis sportimisest. Kuid kindlasti tahan ma näidata eurooplastele Simpsoni, kes on praeguse aja suurim jooksja Nurmi kõrval.
- Kas alustate kodus kohe treeninguga?
- Seda küll, talviseks sisehooajaks tahan olla jälle täies vormis.

Ungarlane Balogh saavutab kaugushüppes 7.53.

Pierre Charles võitis Dieneri.

Euroopa raskekaalu poksimeistri tiitlivõistlus peeti möödunud laupäeval saksalase Franz Dieneri ja belglase Pierre Charlesi vahel. Poststaadioni oli kogunenud 40.000 pealtvaataajat. Esiotsa tungis saksalane publiku tulisel ergutusel peale, kuueundast roundist alates hakkas aga ilmsiks tulema belglase suurem jõud ja parem tehnika. Eriti abitu oli Diener lähivõitluses. 10. roundil lööb Charles Dieneri kolm korda maha ja knock-oudist päästab saksalase ainult gong. 11-dasse roundi tuleb ta aga üsna segasena ja Charlesil ei ole mingit raskust saata teda tabava löögiga lõplikult pikutama. Charles kaitses seega oma euroopameistri tiitli.

— Ontario järvel, Ameerikas, peetud 15 miili ujumisvõistlusele oli kogunenud 237 osavõtjat. Võitis ameeriklane Edward Keating 8 tunni 18 minutiga, teine oli saksalane Vierkötter, kes jäi maha 500 vardi.

— Tilden-Hunter said lüüa Ameerika tennisivõistlustel paarismängus Lott-Doeg'ilt 6:4, 4:6, 6:4. Võitjad tulid Ameerika meistriks, lüües finaalis Bell-White'i 1:6, 16:14, 6:1.

— Zeppelinini kasutamise mõte Los-Angelesi olümpia-mängude puhul on tekkinud Saksas.

— Thunberg on avaldanud, et ta tahab purustada kiiruisutamise 1500 m rekordi talvel Davosis. Maa maailmaesivõistlustest Stokholmis ei kavatse ta võtta osa.

— LSB kergejõustiku võistlustel Riias olid pühapäeval järgmised paremad tagajärjed: 110 m tõk. — Dimze 16,9; 400 m — Rudsits 53,5; Frelich 53,8; kuul — Dimze 14.15; ketas — Dimze 41.27; 3000 m käik — Dalinsch 13.37,8 (uus Läti rek.); 10.000 m — Motmillers 35.03,0; kõrgus — Dimze 1.75; 100 m naistele — Leepina 13,2; Daukscha; ketas naistele — Karlson 32.24; 1 km rattasõit — Savitschs 1.21,0; 50 km rattasõit — Apsits 1.34.22,1.

Jalgpalli taktika.

Ajaja.

Ajaja mäng on raske. Eriti siseajaja mäng. Seetõttu näeme ka, et häid ajajaid on hoopis vähe. Järgmised punktid peavad tegema selgeks ajajate mängu raskuse:

1. Ajajatel ei ole enda ees enam oma inimesi, kellele võib mängida palli. Nende vastu seisavad ainult vastased. Poolkaitsjatel on lugu teisiti, nende seljataga on kaitsjad, ees ajajad. Kuna pall peab mängu eesmärgi kohaselt toimetatama vastasväravasse, on tagaliinide meestel lihtne toimetada vaid palli edasi, ettepoole. Ajajatel on lugu aga teisiti.

2. Ajajad saavad reeglikohaselt palli tagantpoolt. Palli vastuvõtmisel on neil enamasti selg pöördud mängusuuna poole, võetud vale front ja peale selle seisavad nende selja taga vastased atakeerimisvalmitena. Palli vastuvõtmine ja viimine mängusuuna sünnib harilikult vastase surve all. Sageli ka otsekoheses võitluses temaga. Kuidas neid raskusi vähendada ja eemaldada, sellest hiljem üksikasjaliselt.

3. Palli vastuvõtmisel oma tagamängijalt on ajajal ta vastased enamasti seljataga. Need vahetavad loomulikult oma seisukohti taktika nõuete kohaselt, ilma et nende poole seljaga seisev ajaja seda märkaks. On seepärast vale, kui ajaja palli saades kohe otse edasi mängib usus, et seisukord püsib sellisena nagu ta oli. Harilikult läheb pall niisugusel korral vastasele.

4. Mida lähemale vastase väravale jõuavad ajajad, seda kitsamaks läheb neil kasutada olev ruum, seda suuremad nõuded seatakse ajaja osavusele, kiirusele ja intelligentile.

5. Vastase värava poole tungimisel peab ajaja hoiduma sulgu sattumast, muidu muutub kogu meeskonna töö tuluks. Sulg on kardetav kalju edurivi tormijooksul.

6. Edurivi tegevuse lõpuakord on väralööök. See nõuab head keha- ja pallivalitsemist ja kõige pealt häid närve. Hea löögivõime tuleb ette väga harva.

Mängustiilid.

Mängu arenemise jooksul on kujunenud välja kaks stiili: üks nõuab pikka söötu ja võrsus Lõuna-Inglismaal. Seda nimetatakse amatöörstiiliks, kuna seda peajasjalikult amatöörid — eriti

kuulsad Corinthians — mängisid ja edendasid. Mängustiil, mille aluseks on lühike sööt, võrsus Schotimaal ja kannab schoti- või professionaalstiili nime. Enamus elukutselisi klubisid harrastab seda.

Mõlemal stiilil on oma head ja vead. Tänapäev mängitakse neid vaevalt puhtal kujul, ilma teise seguta. Head meeskonnad valdavad mõlemat ja kasutavad neid tarviduse ja olude kohaselt. Märja, libeda maaga on pikk sööt eelistatavam. Schoti stiil nõuab suurt osavust pallikäsituses. Parimad Inglise ja Schoti professionaalmeeskonnad mängivad — võttes arvesse normaalolusid — segastiili, kasutades lühikest ja pikka söötu vaheldamisi.

Oleks eksitus lühikest söötu pidada hea mängu tunnuseks. Ka pikk sööt võib olla väga kunstipärane ja raske ning nõuda heal sooritamisel sama head koosmängu kui Schoti stiil.

Edurivi töö kvintessents seisab pealetungis. Abinõud selleks on: kombinatsioon, läbimurre, vedamine (dribbeldamine) ja löök. Suurima maa-ala võtab oma alla kombinatsioonimäng. Ta on võimalik ainult sel puhul, kui kaasmängijad oskavad endid mängida vabaks.

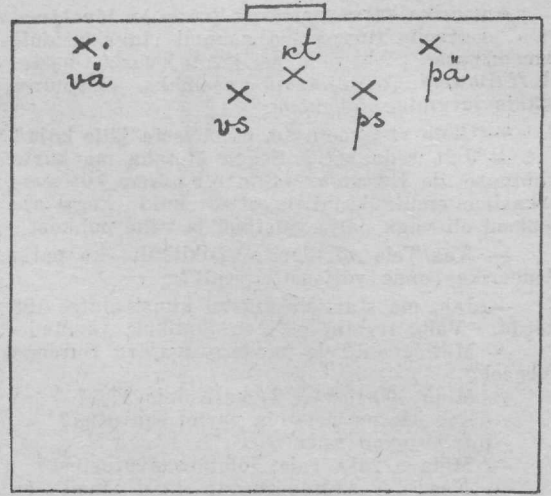
Sagedasti katkestab vastane pealetungi. Siis peab päästma, mis päästa on. Vastase omakordne pealetung peab hävitatama algeos. See võib sündida ainult seeläbi, et ajaja asub kohe kaitses ülesande sooritamisele, järgnedes pallile, palli omajat atakeerides ja vabalt seisvaid vastaseid kattes. Sagedasti ei osata küllalt hinnata taktiliselt seda mängukülge. Ka vastase mängupoolel olles peab kaitsma oma väravat! Kui seda ei tehta, läheb kogu pealetung kaduma, peab alustama uuesti otsast peale ja lõppeks kurnatakse ära seega oma tagameskond. Parem on hoolitseda, et pealetungi tagasitõrjumisel ruumikaotus oleks võimalikult väike. See sünnib kõige otstarbekohasemalt ajajate katmistööga. Kui meie näeme ajajat sihitult ja mõttetult väljal seisvat, siis võime meie järeldada, et ta oma ülesannet ei täida ega tunne.

Kogu meeskonna liikmete ülesanne — erandid välja arvatud — on sama. Kõik — ajajad ja kaitsjad — peavad endid mängima vabaks, vastaseid atakeerima ja katma, mängima kokku jne. Kui ajajad täidavad oma ülesande hästi, siis on kahe meeskonna mäng lakkamatu võitlus. Sellist võistlust näitavad Inglise professionaalid ja ka Saksa tippmeeskonnad.

Viis ajajat kujutavad endist aheliku, kes normaalselt on jaotatud ühetasaselt üle kogu mänguvälja laiuse. Kui vastane on pealetungil, tõmbuvad siseajajad tagasi ja edurivil on „W“-tähe kuju. Vastase värava all kujutab aga edurivi poolringi.

Keskormaja.

Ürgjalgpall eelistab üksiktööd. See võib olla ülesehitatud kiirusele, nagu näit. siseajaja läbimurre ühes ootamatu väravalöögiga. Sellisesse ossa kuulub ka ääreläbimurre. Üksiksaavutus võib aga olla samuti väljapaistva keha- ja pallivalitsemise viil. Tüübilised dribbeldajad ei ole enamasti kiired, kuid seda osavamad. Kus

Joon. 71. Edurivi on jõudnud vastasvärava alla. Pall on vasakäärel.

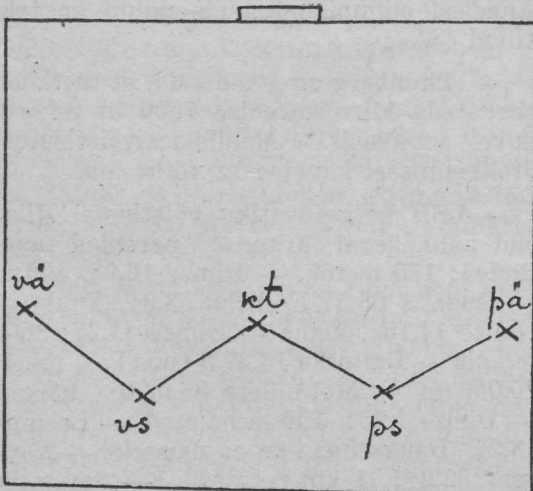
mõlemad omadused — kiirus ja pallivalitsemine — ühendatud, on loomulikult tagajärg suurem ja kindlam. Kuid ideaalne keskormaja ei ole sellega veel mitte valmis. Tal peab olema lisaks tubli portsjon intelligenti ja mänguinstinkti. Mängu-intelligent võib olla erinev intelligentist harilikus elus. Vähemalt on teada vaimliselt arenenud mängijaid, kes mängus ei suuda sugugi paista välja.

Jalgpall on ülekaalukalt meeskonnamäng, s. o. üksikindiviid astub enam või vähem tahaplaanile. Meeskonna liikmeid tuleb valida selle järele, kas nad suudavad üksteist mõista ja omavad ühtekuuluvuse tunnet. Kui sellele lisandub üksikmängija talent parajas segus, on ideaalne koosseis saavutatud.

Et keskormaja suudaks täita kõiki temale langevaid ülesandeid, peab tal olema teatud kehalisi, vaimlisi ja moraalseid eeldusi. Teadagi ei ole siin, nagu iga teisegi mängupositsiooni puhul, kindlat normi. Puuduvaid ja puudulikke omadusi võivad katta teised enamarenenud jne. Keskormaja peab olema suure kasvuga. Võitlus keskpoolskaitsjaga, kes on enamasti suurekoguline mees, samuti võitlus kaitsja ja väravavahiga tingivad selle. Kui vaadata tagasi mängu ajalukku, siis leiame peaaegu alati, et kõik kuulsamad keskormajad on olnud suurekasvulised. G. O. Smith ja Woodward olid enam kui 180 sm pikad. Euroopa kontinendil olid sellised Jäger, Harder, Orth ja Schaffer. Kuid on ka keskmisekasvulisi ja isegi väikseid tüüpe. Sellised on Seiderer, Horvath, Gallacher ja Pöttinger. Suured keskormajad on kardetavad oma hoo ja peamänguga, väiksed osavusega. Lõppeks otsustab saavutus, mitte eelarvamine.

74-st Inglise esimese klassi elukutselisest keskormajast olid 22 pikemad kui 175 sm, 43 olid 171—175 sm ja ainult 9 olid lühemad kui 171 sm.

Tähtsamaid eeltingimusi keskormajal on kiirus. See on eriti kasulik läbimurdel ja püstikombinatsioonil. Kuid kiirus ilma pallikontrollita ei maksa midagi. Eriti keskormajal, kel ruum on alati veidi piiratud. Schaffer ei olnud mitte eriti kiire, kuid siiski kiire küllalt, et püstsöötdel kaitsjatest mööda joosta. Keskormaja ülesandeks on enam pealetungi juhtida, vastastele tööd pakkuda, neid enda peale tõmmata ja lõplikud lahendused jätta oma kõrvalmängijatele.

Joon. 70. Edurivi normaalne asetus keskväljal.

Pärnu horitsont.

Jalgpalli tagajärgi. Juba hoos käsipall. Kergejõustikus rahuldavaid tagajärgi.

Vaprus mängis samal ajal jalgpalli staadioni auklisel pallimurul Mõisaküla üloga, kui linnameeskond võitis vastu Viljandis Pärnu spordihuvilisi mitterahuldava viigi. Viimasel ajal on teinud suuri edusamme jalgpalli alal Ülo ja Sindi Kalju. Asjatundliku treeneri hoolel võiks neist meeskondadest tõusta Pärnule võrdsed meeskonnad. Hoogsa mängu tulemuseks Ülo ja Vapruse vahel oli viimase edu 4:2.

Järgmiseks pallikülaliseks oli Tallinna Viking, kes esines Pärnus kahe internatsionaali ja terve rea nimekate pealinna jalgpallimeestega. Esimene matsch oli Tervisega. Mäng peeti vesisel staadioni palliväljal hirmsa maru ja vihmaga piirimehest vahakohtunikuks tõusnud H. Parakovi vilekontserdi saatel ja vähese publiku vaatel. Matsch rullus vaid ühel väljapoolel, milleks oli mõlemil poolajal Vikingi puurisesine. Värvavaid tegi Viking 2 ja Tervis 1, kuid kõik lööduna Vikingi võrku, nii et vilemehel tuli vilistada lõppseisuks 3:0 (2:0) Tervise eduks. Algvärava tegi ps. Mäger segase olukorra järele Vikingi puuri ees 14 mtr., mille järele oma kaitsja vv. Ratnikule püüdmalt pommitas lati alla 2:0 ja teisel poolajal kindlustas Tervisele 3:0 vs. Eskussoni löögitäiendusest vikinglane ise jällegi värava. 60-minutilise matschi võitis Tervis seega 3:0, kuna kuu varem peetud mäng pealinnas lõppes 2:1 sama meeskonna eduks. Tervise ridades esines meeskonna täiendusena Vapruse th. Vabrit.

Teine võistlus oli Vikingil Pärnu jalgpalliklubiga E. Lauri vilesoolo saatel. Matsch ületas suurelt eelmise päeva oma. Viking näitas, et jalgpall talle siiski ei ole tundmatu ala ja esitas rahuldava partii. Vs. Laasneri algvärava viigistas tf. Tammann ja vä. Alepi löögi veeretab vellele väravasse noorem Ratnik, kuna viimane vaatab rahulikult pealt kera veeremist puuri. Teisel mängupoolel tehakse vikinglane läbimurdel inetu foul ja penaltist teeb tf. Uuetoa 2:2, milline tagajärg ka lõppvileni püsib. Pärnu JK vä. Haitovil löödi jalg vigaseks.

Ping-pongi heitlus Vikingi amatööride ja Tervise nime all startiva segameeskonna — Pärnu „profide“ vahel lõppes loomulikult viimase eduga 8:1. Korvpallimatsch Vikingi ja Tervise vahel lõppes 28:20 (15:5) esimese võiduga, kus esinesid nimekad mängijad, nii velled Ratnikud, Laasner j. t. Tervise meeskonnas mängis kaasa Vapruse vä. Virkus.

Soome—Rootsi maavõistlus.

4. lhk. järg.

7.12, 7.03, 7.40. 1. O. Hallberg, Rootsi, 7.46; 2. Martti Topelius, Soome, 7.42; 3. Toimi Tulikoura, Soome, 6.99; 4. H. Lindblad, Rootsi, 6.76. Punktid: Rootsi 87, Soome 78.

10.000 meetris asus juhtima Toivonen. 1000 m läks 3.01, 1500 m 4.33, 2000 m 6.05,5, 3000 m 9.15, 4000 m 12.24,5 ja 5000 m 15.34. Magnusson, Loukola ja Lindgren järgnesid sammulise vahemaaga, kuid siis katkestas Lindgren äkki jooksu. Kolmik jätkas jooksu tubli küüdiga. 6000 m 18.41, 7000 m 21.52. Siis läheb vedama Loukola. 8000 m 25.04. Trio on ikka koos. 9000 m 28.14. 9200 meetril asub juhtima jälle Toivonen, kuid kui on veel järele 600 m, alustab Loukola spurti. Magnusson näib jäävat juba maha, kuid heidab pea selga, pistab Toivosest mööda ja tahab seda teha ka Loukolaga. Võistlus kestab kuni viimaste meetriteni. Lindile tulles langeb Magnusson maha ja kantakse väljalt. 1. Toivo Loukola, Soome, 31.12,9; 2. Ragnar Magnusson, Rootsi, 31.14,4; 3. Armas Toivonen, Soome, 31.23,4. Punktid: Rootsi 90, Soome 85.

400+300+200+100 m on maavõistluse lõppnumber. Koponen jookseb 100 m 10,9 ja jätab Sjöströmi 1 meetri maha. Sköld jääb Pitkäsest 200 meetril veel enam maha. Kui Järvinen lõpetab 300 m, on roots-

Aastase vaheaja järele korraldas Tervis 5. septembril kergejõustiku võistlusi. Nõrga korralduse ja vähese osavõtjate arvu juures saavutati keskpäraseid tagajärgi. Kõrguse ja teivashüppe ning kuulitõuke esikohtade tagajärjed olid siiski head. Dipl. ins. Ervin Tammann püüdis parandada teivas Eesti rekordi, kuid see ebaõnnestus kurva meeoleolu tõttu, isa raske haiguse ja venitatud jalalihase puhul. Saavutus oli 345 sm, milline tagajärg on uus Pärnumaa rekord. Tammann alustas võistlust 337 sm, et tõsta 4. aasta eest püstitatud 336 sm. rekordi. Kõrguses olid saavutused head, milline ala näib Pärnu monopoliks muutuvat. Praegu on 4 meest, kes ületanud 170 sm. Seekord võitis võistluse 187 sm pikkune Gert Schmidt, Saksa spordiselts, kes saavutas kergelt 175 sm. kõrguse. Korraldiku tehnika omandamisel ei peaks Gertil 190 sm. ületamine olema mägede taga. Teisele kohale tuli August Kongas, Tervis, kes tegi riivates 170 sm. Kolmandaks jäi sama tagajärjega Helmuth Bysa, Tall. Kalev.

Kuulitõukes üllatas suuresti 12 m piiri rikkumisega Aleksei Puusild, Vaprus, kellele esikoht langes margiga 12,30 m. Sama mehele fuulusid veel võidud kettas ja odas, vastavalt 33,25 m ja 44,37 m.

Kolmikhüppe võitis Georg Laur, Orajõe spordiring, 12,49 m. Teisele kohale jäi Aug. Kongas, Tervis, 12,13 m. 3. Ioh. Villo, Tall. Kalev 12,08.

Kauguses pühitses võitu Aug. Kongas tagajärjega 626 sm. 1500 m ja 3000 m võitis Ed. Madisson, Vaprus. 400 m kattis Joh. Villo, Tall. Kalev, 53,8 sek., jättes teiseks Georg Beckmanni, Saksa spordiselts, ajaga 55,2 sek. Kolmandana läbistas lindi Ed. Madisson.

100 m võitis 5 m edumaaga Joh. Villo, kuid kõigil kolmel kohaletulijal oli aeg 12,0! 2. Aug. Kongas. 3. Joh. Laur, Tervis, Joh. Villo aega märgiti protokollil järgmiselt 11,6 — 12,0 — 12,2. Väljaspoolt ajamärkijatel oli Villo aeg 11,6 kahe stopperiga.

Jooksud võitis Joh. Villo, Tall. Kalev, visked Aleksei Puusild, Vaprus ja hüpped Aug. Kongas, Tervis.

Jooksurada jättis rohkelt soovida. Ringtee on muutunud peaaegu kõlmatuks jooksule, nagu tähendas Joh. Villo.

A. P.

lane 7 meetrit maas. 400 meetrit jooksevad Bylehn ja Huhta. Bylehn püüab kord juba Huhta kinni, kuid see vajub siis uuesti ette. Jooksu ajad — Soome 1.57,2 ja Rootsi 1.57,5. Bylehn jooksis seejuures maa 47,9 ja Huhta 48,2. Punktid on seega 93:90 Rootsi kasuks ja maavõistlus võidetud. Viimane ala vast pakkus soomlastele lohutust ja ajalehed tähendasid, et see tasus poole kaotust. Punkte arvestati igal alal esimene koht 5 punkti, teine 3, kolmas 2 ja neljas 1.

Kõige kolme maavõistluse kohta kokku on Rootsi omandanud 276 punkti, Soome 275. Visketes on punktid Soome kasuks 72:60, hüpetes Rootsi heaks 71:61, kiirjooksus samuti 72:60, keskmaadel ka 36:30, kuna pikkadel maadel juhib Soome 41:24. Teatejooksus on Rootsi edu 13:11.

Verner Järvinen, Soome olümpiavõitja Ateenas, oli pannud kolm poega maavõistlusele — Kalle, Matti ja Akilles — kes kõik tulid võitjateks. „Isä“ Järvinen oli päevakangelane. Rahva nõudel tuli ta keset välja ja võitis pisarateni liigutatult vastu tormised aplodismendid. Vana rõõmustas, et Kalle on saanud kätte jälle „nõksu“ kuulitõukes. „Akilles peab panema oma nime kirja maailmameistrite hulka 10-võistlejana ja Mattit luban ma veel visata 5 meetrit oda kaugemale.“ Lähemal ajal saab V. Järvinen 60 aastat vanaks.

Kui Soome meeskond oli võitnud teatejooksu, ei suutnud rahvas enam püsida paikadel, vaid murdis üle tõkete ja täitis kogu välja lainetava merena. Ei saadud enam korraldada ettenähtud lippude tseremooniat ega mängida hümn.

Kahe päeva jooksul oli maavõistlusel 30.000 pealtvaatajat. Teisel päeval lõpetati pileтите müük aegsasti. Spordivälja kõrval olevale mäele kogunes ka tuhandetesse ulatav rahvapölv.

Koponen oli mõelnud lõpetada tänava sportimise, kuid rahva tormilised ovatsioonid tema aadressil panid mehe ümber mõtlema, nagu Vahlstedtigi, kes käis ringi sama kurja mõttega. 100 meetri võidu järele kallistas Vahlstedt nii tugevasti Kopost, et kardeti, kas viimasest saab üldse veel teatejooksumeest. Koponen on Eestile hästitatud jalgpalli—Kopose vend.

Võistluste parimate meestena said kulduurid rootslane Pettersson ja soomlane Loukola. Võistluste suurima üllatuse valmistajana sai eriauhinna Topelius.

Sjöstedt oli ajanud maha 3 tõket ja ta oleks tulnud diskvalifitseerimisele, kuid tehti kindlaks, et mees ise oli ajanud ümber kaks, kuna kolmanda paikas tuul.

Kui Kalle Matilainen tuli laupäeval spordiväljale ja nägi selle veest lainetavat, ütles ta: „Täna annan oma koha Pekka Tiilikaisele.“ Tiilikainen on Soome nobedam ujuja.

Võistluse pealtvaatajad ostsid nii palju vihmakuubesid, et need lõppesid kauplustes täielikult müügilt. Autode liikumine spordivälja ees oli ni suur, et prefektuur oli saatnud erakordseteks korrapidajateks 50 politseinikku. Palju pealtvaatajaid oli saabunud provintist oma autodel.

Vahlstedt oli olnud paar päeva enne võistlust haige, palavik üle 39. Ka oli ta jalg haige. Mees arvas enne võistlust, et igauks, kes hüppab üle 170, võidab tema.

Esimese päev järele, mil vahekorid oli 48:40, lootsid soomlased veel võidude. Kahe aasta eest Stokholmis olid rootslased esimese päeva järele juhtinud 55:33. Teisel päeval olid soomlased saanud endi kasuks punktiarvu 53:43. Kuigi ka nüüd oli soomlastel teine päev tugevam, ei jatkunud sellest enam võitmiseks.

Kalev — Eestika.

Tänavused jalgpalli esivõistlused annavad järjekorralisi üllatusi. Nii sai Eestika oma matschil Kalevi vastu hakkama juba teise viigiga. Seekord oli jalgpalliliit kokku pannud Kalevi ja Eestika „mustasärgimehed“, kellest Eestika oli järelandlikum ja esines kollases dressis.

Kalevi partii Eestika vastu oli veelgi narrim Merkuriiga serveeritust. Meestel näiks täiesti ununenud olevat jalgpallimängu otstarve. Sõelutakse „niisama“ platsil ilma mingi taktikata. Edurivil puudub pealelööki ja kitsel ärälööki, kuna poolkaitse ei tunne sötude taktikat. Värava vahet seltsib sellele kümnele mehele paraja punktina. Ja Eestika — väljaarvatud seekordne särkide erinevus — on Kalevi veidi nõrgem koopia. Siiski võiks nimetada kaitstes Altosaart, kes tegi ainsana asjalikku tööd.

Kohe mängu alul on Altosaare käe eest penalty Kalevi kasuks. Maureri löögist tuleb värav. Poolaja keskel saab Räästas keskväljal palli ja lööb umbropsu väravale. Eestika vv. Simson unustas oma hajameelsuses midagi teha oma meeskonna kasuks ja Kalev juhib 2:0. Maurerilt tuli varsti 3:0. Mõni minut hiljem teeb Fiskar pealelöögi, mille Ratnik sisse laseb. 3:1. Poolaja eelviimasel minutil toimetab Kasper (E.) vabalööki. Ratnik püüab palli, kuid pillab seal-samas Fiskari jalgade ette, kes kohe torkab 3:2. Kohe minnakse vaheajale.

Teisel poolajal teeb Kalev sõitusid Eestika puuri alla, kuid kaitse on seal kohal ja saadab palli igakord tagasi, vahest siiski napilt mõne meetri võrra. Vahete vahel katsuvad „kollased“ ka läbi murda. Ühel säärasel „maakuulamisel“ märgib vs. Abel viigi. Kalevi surumine ei anna tulu ja E. Ellmann vilistab lõpu. Punkte seni peetud kaheksast esivõistluste mängust omab: TJK 5 p. (3 mängu); Merkur 4 p. (4 mängu); Sport 2 p. (1 mängu); Kalev 2 p. (2 mängu); Eestika 2 p. (3 mängu) ja Tartu JK 1 p. (3 mängu).

— Kesk-Euroopa karika finaali on kvalifitseerunud Praha Slavia ja Viini Rapid. Slavia lõi poolfinaalis Viennat 4:2 (0:0).

Valgas tusedaid kergesportlasi.

Väikses linnas neli spordiühingut. Käsipli hooaeg alanud.

Üle pikema aja on juhuse jälle soodne, et tuua teateid Valga spordiüli sündmustest. Varematal aastatel teati Valgast nõndapalju, et siin tõstjad on head, sest elab ju Alfred Neuland Valgas ja et Valga käsipall on heast klassist, rohkem aga mitte midagi. Käesolev aasta on aga ületamas kõiki eelmisi ja just suure, järsu tõusu tõttu. Algame seltsidest. Neid on terveniste 4 väikese linna peale. Nii on olemas: NMKÜ, Spordiklubi, Edu ja ÜENÜ Valga osakond. See suur hulk seltse aga on killustanud jõud viimase võimaluseni.

Parim koosseis on siiski ehk NMKÜ kehalise kasvatusõ osakonnal, kelle juhiks hra L. Loor ja abiks K. Pustus. Teised seltsid on veel jõuetud, kuid siiski paranemas. Spordiplatsi küsimuses oleme sealsamas kui aastal 1900. Ei kihku ega kahku enam. Tuleval aastal aga võtab NMKÜ selle asja kindlasti oma kätte ja on loota, et tagajärgi saab sellel olema. Praegust harjutavad kergejõustiku mehed õuedes, heinamaadel, metsas, ja mujal kus vähegi selleks võimalust ja ruumi leidub. Tagajärjed on aga silmapaistvad. Nii on Määrits kuuli tõuganud 12,96 ja kerge üle 16 meetri. Ketast lennutanud 40 meetrit ja kaugust hüpanud üle 6 meetri. Koit Aunamaa kuuli teinud ligi 13 meetrit ja ketast 41 meetrit. K. Lillipuu on oda heitnud järjekindlalt 50 meetri ligi. A. Leepin 100 m katnud 11,5 sek., kaugust 6,50 ja kolmikut 13,0 m teinud. Peale nende veel suur hulk teisi nende pea võrdsete tagajärgedega. Valgamaa kergejõustiku suurparaad oli 7. ja 8. septembril, s. a. kui peeti maakondlisi esivõistlusi. Ilm oli sarnane, milliseiga iga inimene poeb ahju taha varju. Kogu päev sajab vahetpidamata vihma ja sooja on vaevalt mõni kraad. Võistlusi peeti 3. pataljoni väljal, missugune aga oma väiksuse tõttu tagajärgede saavutamise täielikult pidurdas ja seepärast ainult 3 uut rekordi püstitati. Häid tulemusi saavutati ainult kuulitõukes, kus 5 meest 12 meetri piiri ületasid. Rahuldavad tagajärjed tulid veel kaugus- ja kolmikhüppes, kuna ülejäänud alad nõrgalt läksid. Väljaspool võistlust esines E. Kink.

100 m jooksu esimene Puna, Võimula, aeg 12,6. Järgmistena: Ed. Tints, Spordiklubi, — 13,0 ja A. Leepin 13,0. Evald Kink'i tagajärg 13,0.

200 m võidab samuti Puna, aeg 26,3. 2. Weinglas, Spordiklubi, aeg 26,4. 3) Ed. Tints, aeg 27,0.

400 m on Puna aeg 61,3; 2) Pantalon, Spordiklubi, aeg 61,4; 3) Saretok, Spordiklubi, aeg 64,3.

800 m parim Edg. Tints, ajaga 2.25,8; 2) Saretok 2.27,9; 3) Viikman, Edu, 2.30,0.

1500 m: 1) Vallner, Spordiklubi, 5.02,3; 2) Välbe, Võimula, 5.07; 3) Edg. Tints 5.12,0.

5000 m toob võidu omale Vallner 18.21,4 ja Välbe 18.31,6.

10.000 m sörgib maha Viikman ajaga 45.14,1. Tõkked 110 m võidab Saretok ülilkaalukalt 19,6; 2) Pantalon 20,7.

4x100 teatejooksus stardivad Spordiklubi kaks meeskonda. Võidab I meeskond koosseisus: Veinglas, Karu, Tints, Leepin ajaga 51,3. II meeskond, aeg 54,0.

100 + 200 + 400 + 800 teatejooksus on koos Spordiklubi ja Edu meeskonnad. Võidab Spordiklubi ajaga 4.22,3. Koosseisus: Pantalon, Karu, K. Lillipuu, Nukk.

Edu aeg 4.25,8. Koosseis: Nõo, Peterson, Täht, Viikman.

Kaugushüppes langeb rekord Punalt 6,17 m.; 2) Leepin 6,03; 3) Leeber, Spordiklubi, 5,80; Evald Kink saavutab 5,95.

Kõrgushüppes: 1) Saretok 156 (vahehüppe 159); 2) Täht, Edu, 156; 3) Leeber 151.

Teivashüppes: 1) Karu, Spordiklubi, 2,75 m; 2) Nukk 2,70 m; 3) Saretok 2,59 m.

Teine rekord tuleb kolmikhüppes Punalt 12,55 m; 2) Leeber 12,43; 3) Nukk 12,21; 4) Saretok 12,20; 5) Karu 12,09.

Kuulis tugevama käega parandab Aunamaa rekordi üle poole meetri. Tagajärjed: 1) Aunamaa, Edu, 12,63 m; 2) Puna 12,56 m; 3) Määrits 12,12; 4) Viiding, NMKÜ, 12,02 m.

Evald Kink tõukas 12,17 m.

Kuul nõrgemaga: 1) Määrits 10,49; 2) Aunamaa 9,59; 3) Puna 8,76.

Kettaheide: 1) Aunamaa 34,40; 2) Määrits 34,10; 3) Karu 31,43.

Oda: 1) Leeber 47,42 m; 2) Lõhmus, Spordiklubi, 43,72 m; 3) K. Lillipuu 42,42.

Parimaks sportlaseks tunnistati Puna ja ta omas väärtusliku kuju, lisaks veel teisi auhindu.

Viskete karika viis koju Koit Aunamaa. Hüppetes sai suure karika Paul Saretok. Keskmajooksu auhinna, karika, võitis Edgar Tints.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Seltsidest tuli võitjaks Valga Spordiklubi teiste ees suure ülekaaluga. Võistluste korraldus läks päris ladusasti ja küllalt kiirelt.

Käsipli hooaja avamine sündis juba 8. sept. s. a. võistlusega Valga NMKÜ ja Tartu Kalevi vahel. Kalevi rivistus oli võrkpallis järgmine: Niggol — Pehap; Erikson — E. Kink; Kerres — Jürgens. See koosseis on pea linna oma, sest mehed on nii Ymca'st kui Kalevist. Valga rivistus oli: Viiding — Kurel; Kull — Kõiv; Kubijas — Jurevitsch. Mäng oli väga head klassi nagu võis oodata, sest koos oldi ju Eesti B klassi meister Valga Ymca ja Tartu meeste nimed räägivad iseenesest juba selgesti nende klassi. Surutakse mõlemilt poolt otse kohutavalt, kuid päästmine on samuti hiilgav. Game'i võidab Valga 15:9 ja seda just hea platsimängu ja tõsetetega. Teine game on palju marulisem. Pingutatakse viimase võimaluseni tartlaste poole end ja edu ei jää tulemata. Game langeb Tartule 15:8. Otsustavas kolmandas game'is on aga Valga kindlas paremus ja tagajrg näitab 15:5 Valga eduks. Sellega 2:1 Valga NMKÜ võiduks. Valga mängis hästi. Surumised kindlad ja jõulised, mida tartlased ei suuda pidada. Tõsted väga head ja platsimäng ning päästmised kindlad. Tartlased ei olnud sugugi halvad, kuid Valgat võita, seda nad ei suutnud. Korvpallis olid koosseisud: Jurevitsch — Pustus; Gutman, Viiding, Kõiv. Tartul: Kerres — Kink; Niggol — Erikson — Jürgens. Võita on Tartul õige kerge ja seda kaunis tugevalt 35:16 (20:12). Valgalased ei harjuta korvpalli kindlalt ja seepärast pole ka edu loota. Parim osa on Valgal kaitse, kes tartlaste kõrgusel seisab. Pealtvaatajaid 250, mis suur arv, kui arvesse võtta, et samal päeval peeti maakondlisi kergejõustiku esivõistlusi ja kaitseliidu laskevõistlusi lätlastega.

Valga parimad jalgpallimehed on kõik startimas Võru Ilmarise värvides. Mõned nendest on õige populaarsed, nagu K. Pustus ja K. Lillipuu. Ilmarine omab tugeva meeskonna, kes Tallinna Kaleviga mängis 5:2, sealjuures saavutas Kalev 3 väravat penaltitest. Lõuna-Eesti meister,

Tartu Kalev, kaotas nädal tagasi 3:0. Petseri sõjaväe koondus 3:1 jne. Suurimaid löögimehed on valgalased K. Pustus ja K. Lillipuu, kellele võimed lähedased liiduklassile, edasi J. Gutmann ja K. Möllerson. Tuleval aastal saame ehk omale ka meeskonna ja välja. K. P.

O.Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02.

Soovitab võimlemise trikoosid, -pükse,

korv- ja võrkpalle, Ameerika korv- pallisaapaid,

ping-pongi mängu ja palle,

fennismängijatele toa tennismängu aparate ja kõiki muid sporditarbeid.

Kõige paremad ja väärtuslikumad maailmas on

COLUMBIA

grammofonid
nõelad
plaadid

sest see on Inglise kaup

Hind Kr. 85.— ja Kr. 110.—

COLUMBIA

kaupa müüakse Eestis ainult paremates ärides

THE COLUMBIA GRAPHOPHONE Co, Ltd.
LONDON

AINUESINDAJA:
KAUBAMAJA A.-S.
KARL LEMBERG, TALLINNAS,
VIRU 3

Kaubamaja „SPORT“

Tallinn, Narva mnt. 19.

Kõnetr. 23-00.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel suures väljavalikus: kergejõustikus, jalgpallis, võimlemises, lauatenises (ping-pong) jne.

Inglise murutennise **reketid**.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväelastele hinnaalandus.